

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

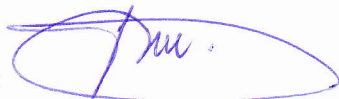
Dobrovičova č. 12, 812 66 BRATISLAVA

Štátna veterinárna a potravinová správa SR

Botanická č. 17, 842 13 Bratislava

**Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec
(Bluetongue) v Slovenskej republike v roku 2015**

Predložil:

**prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc.
Hlavný veterinárny lekár SR**

Schválil:

**prof. Ing. Lubomír Jahnátek CSc.
Minister pôdohospodárstva a
rozvoja vidieka SR**

Bratislava, december 2014

Obsah

1. Cieľ plánu prieskumu
2. Zákonné právomoci
3. Vymedzenie pojmov
4. Finančné zabezpečenie
5. Katarálna horúčka oviec (Bluetongue)
 - 5.1 História a výskyt ochorenia
 - 5.2 Etiológia, epizootológia a patogenéza
 - 5.3 Klinické symptómy
6. Diagnostika
7. Prieskum katarálnej horúčky oviec mimo zakázaných zón
 - 7.1 Hlavné ciele
 - 7.2 Základné nástroje
 - 7.3 Geografická jednotka
 - 7.4 Sérologický prieskum
 - 7.4.1 Cílený sérologický prieskum
 - 7.4.2 Charakteristika vzorky na sérologický prieskum
 - 7.5 Entomologický prieskum
 - 7.6 Odber, balenie a zasielanie vzoriek na vyšetrenie v rámci monitoringu BT
 - 7.6.1 V rámci sérologického prieskumu
 - 7.6.2 V rámci virologického prieskumu
 - 7.6.3 V rámci entomologického prieskumu
 - 7.7 Klinický prieskum
8. Premiestňovanie zvierat
9. Systém hlásenia choroby
10. Kontrolné mechanizmy
11. Trvanie plánu prieskumu katarálnej horúčky oviec
12. Prílohy

1. Cieľ plánu prieskumu

Cieľom plánu prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec (modrý jazyk – ang. bluetongue, ďalej len „BT“) v Slovenskej republike (ďalej len „SR“) pre rok 2015 (ďalej len „plán prieskumu“) je implementovať nariadenie Komisie (ES) č. 1266/2007 o vykonávacích predpisoch pre smernicu Rady 2000/75/ES, pokiaľ ide o kontrolu, monitorovanie, pozorovanie a obmedzenie presunov určitých druhov zvierat vnímavých na katarálnu horúčku – modrý jazyk v znení neskorších predpisov. Pri plnení podmienok stanovených vo vyššie uvedenom nariadení SR môže deklarovať, že monitorované chovy sú bez výskytu BT a tým zabezpečí chovateľom hovädzieho dobytku (ďalej len „HD“) a oviec a tiež pri ďalších druhoch domácich a voľne žijúcich prežúvavcoch zjednodušenie podmienok pri ich premiestňovaní v rámci EÚ.

2. Zákonné právomoci

- Zákon č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z. z.“)
- Nariadenie vlády SR č. 238/2012 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovujú opatrenia na kontrolu a eradikáciu zhubnej katarálnej horúčky oviec (ďalej len „nariadenie vlády SR č.238/2012 Z. z.“)
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1266/2007 z 26. októbra 2007 o vykonávacích predpisoch pre smernicu Rady 2000/75/ES, pokiaľ ide o kontrolu, monitorovanie, pozorovanie a obmedzenie presunov určitých druhov zvierat náchylných na katarálnu horúčku – modrý jazyk v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie Komisie (ES) č. 1266/2007“)

3. Vymedzenie pojmov

Na účely tohto programu sa použijú pojmy uvedené v nariadení Komisie (ES) č.1266/2007 a príslušných právnych predpisov, ktoré tvoria právny podklad tohto programu.

4. Finančné zabezpečenie

Finančné zabezpečenie plánu prieskumu je realizované na základe platnej legislatívy zo štátneho rozpočtu SR prostredníctvom Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ďalej len „ŠVPS SR“) v zmysle Plánu veterinárnej prevencie a ochrany štátneho územia na rok 2015 (ďalej len „VPO na rok 2015“).

5. Katarálna horúčka oviec (Bluetongue)

Ochorenie BT je transmisívna orbivirusová choroba oviec domácich a tiež ďalších druhov domácich a voľne žijúcich prežúvavcov. Prirodzený hostiteľský okruh BT je relatívne široký, sú to predovšetkým ovce domáce, HD, kozy domáce, niektoré druhy voľne žijúcich prežúvavcov z čeľade jeleňovitých, viaceré druhy afrických antilop a ďalšie druhy párnokopytníkov. Iné skupiny zvierat a človek nie sú vnímavé na túto chorobu.

5.1 História a výskyt ochorenia

BT pochádza z Južnej Afriky. Vírus BT (ďalej len „BTV“) oviec mal globálne rozšírenie medzi 40° – 50° severnej šírky a 35° južnej šírky, ale v posledných rokoch sa vírus šíri cez stredozemné more do severnej časti Európy, najmä cez Grécko, Španielsko, Taliansko, Portugalsko a Francúzsko, kde sa prírodné podmienky zdajú byť optimálne pre šírenie sa vírusu. V roku 2006 bol potvrdený výskyt BT vo Francúzsku, Nemecku, Belgicku a Holandsku, Bulharsku, Maroku a Taliansku. V roku 2007 bol potvrdený výskyt BT na území Európy v Nemecku, Belgicku, Holandsku, Luxembursku, Dánsku, Spojenom Kráľovstve, Švajčiarsku, Španielsku,

Portugalsku a v Českej republike. V roku 2008 bol potvrdený výskyt BT v Európe v Nemecku, Belgicku, Holandsku, Luxembursku, Dánsku, Spojenom Kráľovstve, Francúzsku, Švajčiarsku, Španielsku, Portugalsku, Švédsku, Taliansku, Českej republike a v Maďarsku.

V SR do dnešného dňa nebolo zaznamenané ani jedno ohnisko výskytu BT v chove, avšak v súvislosti s výskytom ochorenia v susedných štátoch – Českej republike (ďalej len „ČR“) a Maďarskej republike (ďalej len „Maďarsko“) časť SR spadá do reštrikčných (zakázaných) zón okolo ohnisk nákazy, ktoré prepukli v týchto štátoch.

- 12. 09. 2008 boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzená časť územia SR bola vyhlásená zakázanou zónou BT (zrušené boli 12. 01.2009)

- v roku 2008 boli na území SR zaznamenané 2 prípady BT v karanténe pri dovozoch z iných členských krajín EÚ

- 12. 01. 2009 boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska a ČR vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzené časti územia SR boli vyhlásené zakázanou zónou BT (zrušené boli 27. 10. 2009)

- 27. 10. 2009 boli v súvislosti potvrdením ďalšieho ohniska BT na území ČR vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzené časti územia SR boli vyhlásené zakázanou zónou BT.

- dňa 13.1.2010 bola zrušená zakázaná zóna vo vzťahu k ohnisku BT v Maďarskej republike
- dňa 13.1.2010 bola zrušená zakázaná zóna vo vzťahu k ohnisku BT v Maďarskej republike (zo dňa 12.9.2008) a tým v okresoch, ktoré spadali do tejto zakázanej zóny BT sa už neuplatňujú reštrikčné, obmedzujúce opatrenia.

- 7.12.2011 bola zrušená zakázaná zóna v súvislosti so zrušením ohniska BT v Českej republike a týmto dňom sa na celom území SR už neuplatňujú reštrikčné, obmedzujúce opatrenia s súvislosti s BT

- 10.11.2014 boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzené časti územia SR boli vyhlásené zakázanou zónou BT

Mimoriadne núdzové opatrenia sú uplatňované v zmysle nariadenia vlády č.238/2012 Z. z. a v súlade s nariadením Komisie (ES) č. 1266/2007/ES.

5.2 Etiológia, epizootológia a patogenéza

Pôvodcom choroby BT je BTV, čeľaď *Reoviridae*, rod *Orbivirus*. Momentálne poznáme 24 serotypov tohto vírusu s rozličnou patogenitou, ktoré boli identifikované vírus neutralizačným testom.

Nákazu prenášajú pakomáriky z rodu *Culicoides*, v jednotlivých geografických zónach rozdielne druhy. Pakomáriky sa nakazia cicaním krvi od nakazených zvierat. Takto nakazené pakomáriky ostávajú infikované po celý svoj život. Hlavnú úlohu pri šírení ochorenia majú ekologické a klimatické faktory – najmä teplo, vlhkosť a druh pôdy, ktoré zaručujú tomuto hmyzu prežitie. V našich zemepisných šírkach sa preto BT šíri najmä v určitom ročnom období - počas neskorej jari, leta a skorej jesene.

Nákaza sa neprenáša kontaktom, ani surovinami získanými z infikovaných zvierat. Je možný transplacentárny prenos, prenos semenom alebo krvnou cestou.

Vzhľadom na súčasný vývoj ochorenia BT v Európe a s ním súvisiace obmedzenia EÚ, ktoré sa týkajú obchodovania s vnímavými zvieratami na BT je možné predpokladať, že toto ochorenie môže predstavovať v nasledujúcich rokoch problém aj v SR.

Odolnosť vírusu voči fyzikálnym a chemickým vplyvom:

teplota: inaktivácia pri 50°C/3 hod.; 60°C/15 min.

pH: citlivý na pH <6.0 and >8.0

5.3 Klinické symptómy

Pri podozrení na výskyt BT je potrebné urobiť klinické vyšetrenie všetkých vnímavých zvierat so zameraním na príznaky charakteristické pre BT, ako sú vysoká horúčka, nechutenstvo, depresia. Inkubačná doba ochorenia je variabilná, záleží najmä od virulencie epizootického kmeňa a vnímavosti zvierat. Dĺžka inkubačnej doby sa pohybuje v rozmedzí 5-20 dní, zvyčajne 6-10 dní.

Pri akútnej forme BT sa pozorujú opuchy hlavy, zvýšené slinenie, výtok z nosa, prekrvenie sliznice dutiny ústnej, deskvamácia epitelu, nekrózy a erózie, opuch a cyanóza jazyka. Občas sa zisťuje generalizovaná hyperémia kože, zápal korunky a pododermatitída, zvieratá krívajú, stoja na jednom mieste alebo sa pohybujú na karpálnych kĺboch. U jahniat sa pozorujú hnačky. Zvieratá rýchle strácajú na hmotnosti. U gravidných oviec sa pozorujú aborty. Relatívne časté sú pneumónie.

Pri subakútnej forme BT sa zisťujú podobné príznaky ako pri akútnej forme choroby, priebeh je však podstatne miernejší, nižšia je aj mortalita. Výrazný je výskyt abortov, kongenitálnych abnormalít (ataxia, hydrocefalus, artrogrypóza a pod.). Vyskytuje sa najmä u oviec v zamorených oblastiach.

Subklinická forma BT sa vyskytuje obvykle u HD. Po uplynutí inkubačnej doby sa zisťuje len hypertermia a leukopénia.

Virémia pretrváva u oviec do 14. dňa po nakazení, avšak u HD to môže byť až 90 dní.

6. Diagnostika

Diagnostika BT v súlade s diagnostickým manuálom O.I.E. pozostáva z:

- klinického vyšetrenia,
- sérologického vyšetrenia,
- virologického vyšetrenia.

Laboratórnú diagnostiku v rámci plánu prieskumu vykonáva Štátny veterinárny ústav Zvolen (ďalej len „VÚ Zvolen“) ako Národné referenčné laboratórium (ďalej len NRL“) pre BT. Laboratórna diagnostika v rámci plánu prieskumu BT pozostáva z:

- sérologického prieskumu,
- entomologického prieskumu.

Vzorky zaslané na laboratórne vyšetrenie BT musia byť sprevádzané platnou žiadosťou na laboratórne vyšetrenie na BT vydanou ŠVPS SR (príloha č. 1).

7. Prieskum katarálnej horúčky oviec mimo zakázaných zón

7.1 Hlavné ciele

Hlavným cieľom prieskumu BT je plnenie nasledujúcich ustanovení:

1. prieskum ochorenia v zónach bez výskytu BT, prípadne včasná detekcia vírusu v týchto zónach
2. prieskum slúži aj na deklaráciu, že krajina je bez výskytu tohto ochorenia
3. na vymedzenie obdobia bez sezónneho výskytu vektorov a určenie druhov vektorov.

Zhromažďovanie údajov o odhade rizika je dôležité pre:

- posúdenie výskytu a/alebo pravdepodobnosti šírenia vírusu v zónach bez výskytu BT, prípadne v infikovaných zónach,
- zvýšenie prevencie proti zavlečeniu tohto ochorenia do oblastí bez výskytu BT,
- implementáciu prijatých opatrení, ktoré obsahujú obmedzenia pri premiestňovaní zvierat cez infikované a neinfikované oblasti.

Za organizáciu sérologického, virologického, entomologického a klinického prieskumu je zodpovedná ŠVPS SR, ktorá riadi a kontroluje výkon činnosti príslušných regionálnych veterinárnych a potravinových správ (ďalej len „RVPS“).

RVPS zodpovedajú za sérologický monitoring (v rámci svojej pôsobnosti) prostredníctvom poverených súkromných úradných veterinárnych lekárov a 8 vybraných RVPS zodpovedá za realizáciu entomologického monitoringu. (tabuľka č.2)

Za laboratórnu diagnostiku súvisiacu so sérologickým, virologickým a entomologickým prieskumom je zodpovedné NRL pre BT – VÚ Zvolen.

7.2 Základné nástroje

Program monitorovania BT sa vykonáva v zmysle Prílohy I nariadenia Komisie (ES) č. 1266/2007 a pozostáva z:

- pasívneho klinického pozorovania,
- aktívneho laboratórneho pozorovania

s využitím troch hlavných nástrojov:

- aktívny - sérologický a virologický prieskum domácich prežúvavcov (hlavne HD)
- aktívny - entomologický prieskum
- pasívny – klinický prieskum.

7.3 Geografická jednotka

- Geografická jednotka na účely plánu prieskumu BT je definovaná podľa environmentálnych charakteristík.
- Geografická jednotka je definovaná ako oblasť s rozlohou cca 45 x 45 km (cca 2.000 km²), ale podľa environmentálnych podmienok môže byť rôzne upravená. Pre SR je to geografická oblasť v územnej pôsobnosti dvoch RVPS.

7.4 Sérologický prieskum

V SR sa od 1.04.2008 vykonáva sérologický monitoring BT v chovoch / fámách (ďalej len „chov“) u sentinelových zvierat (sérologicky negatívnych na prítomnosť protilátok voči BTV) vybraných k monitoringu s ohľadom na počet kusov HD v jednotlivých geografických oblastiach vypočítaných tak, aby s 95 % pravdepodobnosťou odhalila prevalenciu 0,5 % BT v populácii HD. Podľa týchto ukazovateľov bolo vybraných 100 chovov a v každom z nich bolo vybraných 10 kusov zvierat, ktorým sa 1 krát mesačne odoberá krv na sérologické vyšetrenie. Takto nastavený monitoring sa ukončuje 31.12.2013.

Od 1.1.2014 bol nastavený nový monitoring. Vypočítava sa tak, aby sa s 95% pravdepodobnosťou odhalila prevalencia 5 % BT v populácii HD. Monitoring sa vykonáva v 40 vybraných chovoch a v každom z nich je vybraných 8 kusov zvierat, ktorým sa počas obdobia s výskytom vektora (od apríla do novembra ak ŠVPS SR neurčí inak) odoberá 1 krát mesačne krv na sérologické vyšetrenie. Obdobie s výskytom vektora a obdobie bez výskytu vektora určí ŠVPS SR v súlade s Prílohou V nariadenia Komisie č.1266/2007.

V geografických jednotkách stanovených na účely monitoringu BT sa uplatňuje cielený sérologický prieskum BT.

7.4.1 Cielený sérologický prieskum

Cielený prieskum, sa vykonáva vyšetrením adekvátneho množstva vzoriek v celej SR ktorá susedí so štátmi, ktoré nemajú štatút bez výskytu BT.

Cielený sérologický prieskum pozostáva v SR z vopred vypracovaného programu ŠVPS SR pre príslušný kalendárny rok, v ktorom sa sérologicky testuje HD na BT. Program je zameraný na zistenie prítomnosti voči BTV prostredníctvom cieleného sérologického a ak si to okolnosti

vyžadujú aj virologického prieskumu a s odhadom na riziko prítomnosti infekcie BT na celom území SR.

7.4.2 Charakteristika vzorky na sérologický prieskum

V SR bolo vybraných 40 chovov a v každom z nich 8 kusov zvierat (HD), ktorým sa počas obdobia s výskytom vektora (od apríla do novembra, ak ŠVPS SR neurčí inak) 1 krát mesačne odoberá krv na sérologické vyšetrenie. Sérologické vyšetrenie na dôkaz protilátok vykonáva NRL na BT v VÚ Zvolen.

Monitoring v rámci regiónu koordinuje príslušná RVPS v rozsahu a v súlade s VPO pre rok 2015.

Do počtu odobratých vzoriek na prítomnosť BTV nesmú byť zahrnuté zvieratá, ktoré boli vakcinované proti danému vírusu.

Test, ktorý má byť použitý:

Základný sérologický test pre monitoring je kompetitívna ELISA (C-ELISA). C-ELISA test má najvyššiu citlivosť a preto je najvhodnejším testom používaným pre prieskum.

V tabuľke č. 1 je uvedená metodika a počty vyšetrených vzoriek zo zvierat v súvislosti s BT monitoringom, importom, vyšetrením zvierat pred presunom a pri zdravotných problémoch v období od 1.1.2014 do 30.11.2014 v SR

Tabuľka č. 1

Vyšetrené zvieratá	Sérologické vyšetrenia		Virologické vyšetrenia	
	ELISA		PCR	
Sentinelové zvieratá	1346		-	
Import	39		3	
Zdravotné problémy	0		3	
Pred presunom	1012		-	
Spolu	2397		6	

7.5 Entomologický prieskum

V SR sa od 1.04.2008 do 30.10.2011 vykonával entomologický monitoring BT v 8 vybratých chovoch (v pôsobnosti každej Krajskej veterinárnej a potravinovej správy jeden chov).

Od 1.11.2011 prechádza entomologický monitoring do pôsobnosti RVPS, v ktorých sa nachádzajú farmy, kde sa doteraz vykonáva entomologický monitoring.

Entomologický monitoring pozostáva z ročného programu aktívneho zachytávania vektorov pomocou lapačov v chovoch HD, ktorý je zameraný na zhromažďovanie informácií o dokázaných a potenciálnych druhoch vektorov, ich šírení a sezónnych profiloch na celom území SR. Entomologický prieskum sa v SR aj v roku 2015 bude vykonávať v 8 chovoch v pôsobnosti vybratých RVPS.

Charakteristika entomologického prieskumu

Entomologický prieskum je založený na „záchyte vektora“. Na tieto účely sú najvhodnejšie lapače hmyzu na báze ultrafialového svetla. ŠVPS SR rozdeľuje lapače rovnomerne na územie SR na účely entomologického prieskumu a v prípade potreby nariaďuje premiestnenie týchto lapačov do iného chovu podľa požiadavky vo vzťahu k aktuálnej nálezovej situácii.

Pokiaľ ŠVPS SR nenariadi iný interval odberov vzoriek hmyzu z lapačov, odbery sú realizované podľa stanovených kritérií.

1. V období vyhlásenia SR za zónu bez sezónneho výskytu vektorov v zmysle prílohy V nariadenia Komisie (ES) č. 1266/2007 a podľa prílohy I ods. 4 nariadenia Komisie (ES) č. 1266/2007 musia byť lapače funkčné po celú noc a minimálne:
 - jednu noc za týždeň počas mesiaca pred predpokladaným začiatkom a počas mesiaca pred predpokladaným koncom obdobia bez sezónneho výskytu vektorov,
 - jednu noc za mesiac počas obdobia bez sezónneho výskytu vektorov.
2. V ostatnom období roka musia byť lapače funkčné celú jednu noc v každom týždni mesiaca. Vzorka hmyzu na entomologické vyšetrenie v rámci entomologického prieskumu sa zasiela do NRL VÚ Zvolen na identifikáciu určitých druhov rodu *Culicoides*.

Cieľom entomologického prieskumu je:

- určiť dynamiku populácie pakomárikov v priebehu roka,
- poskytnúť dodatočné informácie o príslušnosti druhov rodu *Culicoides*.

NRL v VÚ Zvolen počas testovania obsahu pascí určí z každej vzorky nasledovné údaje:

Celkový počet zozbieraných *Culicoides* spp. a z nich:

- počet *C. imicola*, ak existuje
- počet *C. obsoletus* Complex, ak existuje
- počet *C. pulicaris* Complex, ak existuje
- počet *C. nubeculosus* complex, ak existuje
- počet *C. dewulfii*, ak existuje

7.6 Odber, balenie a zasielanie vzoriek na vyšetrenie v rámci monitoringu BT

7.6.1 V rámci sérologického prieskumu

Odoberá sa natívna krv, v objeme minimálne 2 ml. Odoberatá krv sa do doby transportu skladuje v chladničke (pri 4°C). Do NRL VÚ Zvolen je možné vzorky krvi dopraviť zvoznou linkou VÚ Zvolen, poslom, alebo osobne. K vzorkám krvi musí byť priložená vyplnená žiadanka (príloha č. 1 plánu prieskumu BT).

Krv je potrebné odobrať a odoslať do NRL VÚ Zvolen v priebehu prvých troch týždňov v danom mesiaci.

7.6.2 V rámci virologického prieskumu

Ak je na základe klinického alebo sérologického vyšetrenia zvierat vyslovené podozrenie na BT a je indikované virologické vyšetrenie, odoberá sa krv do hemosky s antikoagulačnou látkou EDTA. Odoberá sa krv v množstve minimálne 2 ml. Odoberatú krv je potrebné bezprostredne po odbere dôkladne premiešať, skladovať v chladničke (pri 4°C), nezmrazovať a do NRL VÚ Zvolen dopraviť osobne, poslom, alebo zvoznou linkou VÚ Zvolen. K vzorkám krvi musí byť priložená vyplnená žiadanka (príloha č. 1 plánu prieskumu BT). Hemosky s EDTA dodá po telefonickej objednávke VÚ Zvolen, je možné tiež použiť uzatvárateľné plastové skúmavky s EDTA používané v humánnej hematológii.

7.6.3 V rámci entomologického prieskumu

Entomologický prieskum sa vykonáva prostredníctvom lapačov na báze ultrafialového svetla. Lapač sa uvádza do činnosti jednu hodinu pred západom slnka a vypína sa 1 hodinu po východe slnka. Počas doby odchyty je potrebné zaznamenať maximálnu a minimálnu teplotu vzduchu. Obsah lapača sa preleje cez husto tkanú textíliu a uloží sa do plastového kelímku so 70% alkoholom. Kelímky musia byť do doby transportu uložené v tme, mimo dosahu slnečných lúčov (pri izbovej teplote). Transport do NRL VÚ Zvolen zabezpečí zvozná linka VÚ Zvolen. K vzorke

musí byť priložená vyplnená žiadanka (príloha č.1 plánu prieskumu BT). Distribúciu kelímok so 70% alkoholom pre jednotlivé RVPS zabezpečí VÚ Zvolen.

Tabuľka č. 2

Zoznam RVPS ktoré preberajú od 1.11 2011 entomologický monitoring za jednotlivé kraje:

RVPS	Farma	CEHZ	Kraj
Senec	First Farm Mast	100 032	Bratislava
Senica	RD Prietržka	200 322	Trnava
Nové Mesto/Váhom	PD Bošáca	300 558	Trenčín
Nitra	Poľnofarma Zbehy	301 247	Nitra
Žilina	farma Krasňany, RD Terchová	301 945	Žilina
Zvolen	farma Budča	104 953	Banská Bystrica
Prešov	farma Záhradné	403 617	Prešov
Košice	farma Malá Vieska	104 195	Košice

7.7 Klinický prieskum

BT je choroba povinná hláseniu. Klinický prieskum zabezpečuje rýchlu detekciu prítomnosti BTV.

Charakteristika pasívneho klinického monitoringu

- vykonáva sa najmä u oviec, ale je možné ho vykonať v indikovaných prípadoch aj u iných prežúvavcov,
- je založený na stálej kontrole zdravotného stavu vnímavých druhov zvierat a na klinickom vyšetrení podozrivých zvierat; nevyhnutná je spolupráca chovateľa s veterinárnymi lekármi,
- indikácia je celoročná, najmä však počas najväčšej aktivity vektora,
- pozostáva z formálneho a sústavného systému zameraného na zistenie a prešetrenie podozrení na BT vrátane včasného výstražného systému na oznamovanie podozrivých prípadov. Vlastníci alebo držiteľia zvierat ako aj veterinárni lekári musia bezodkladne ohlásiť akékoľvek podozrenie na BT príslušnému zodpovednému orgánu. Všetky prípady podozrenia na BT sa musia okamžite prešetriť,
- orgány veterinárnej správy zabezpečujú informovanosť súkromných veterinárnych lekárov a chovateľov prostredníctvom internetovej stránky www.svsr.sk, prípadne školeniami, publikáciami ako aj priamym kontaktom.

8. Premiestňovanie zvierat

Opatrenia zahŕňajúce reštrikcie pri premiestňovaní zvierat cez infikované a neinfikované oblasti sa riadia nariadením Komisie (ES) č. 1226/2007. Na základe epizootologickej situácie v súvislosti s BT na území SR, prípadne v susedných štátoch, môže hlavný veterinárny lekár nariadiť mimoriadne núdzové opatrenia na špeciálny režim premiestňovania pre celé územie SR, alebo jeho časť.

9. Systém hlásenia choroby

Na základe § 37 ods. 2 písm. a) zákona č. 39/2007 Z. z. je vlastník, držiteľ zvierat povinný bez meškania hlásiť orgánu veterinárnej správy každé podozrenie na chorobu a uhynutie zvierat a umožniť jeho vyšetrenie. V prípade porušenia zákona, sa vlastník, držiteľ dopustí priestupku podľa § 48 predmetného zákona a podľa § 50 správneho deliktu.

10. Kontrolné mechanizmy

Základnou podmienkou pri plnení programu je identifikácia a registrácia HD, oviec a kôz v znení § 19 zákona č. 39/2007 Z. z., podľa ktorého zvieratá musia byť identifikované a ich identifikačné údaje sa musia viesť v Centrálnej evidencii hospodárskych zvierat (ďalej len „CEHZ“).

Podrobnosti o identifikácii HD sú uvedené vo vyhláške MP SR č. 20/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii hovädzieho dobytku a o zmene vyhlášky MP SR č. 206/2007 Z. z. o klasifikácii jatočne opracovaných tiel hovädzieho dobytku, jatočne opracovaných tiel oviec, o odbornej príprave a osvedčení o odbornej spôsobilosti a podrobnosti o identifikácii oviec a kôz vo vyhláške MP SR č. 18/2012 Z. z. o identifikácii a registrácii oviec a kôz. V súlade s týmito vyhláškami sú zvieratá identifikované jedinečným číslom.

Všetky chovy HD, oviec a kôz musia byť registrované v databáze CEHZ.

11. Trvanie plánu prieskumu katarálnej horúčky oviec

Plán prieskumu je uplatňovaný na celom území SR od 10.04.2008 s prognózou jeho trvania do roku 2015, prípadne podľa vývoja epidemiologickej situácie na Slovensku a v susedných krajinách. Plán prieskumu sa v roku 2015 bude vykonávať celoročne.

V prípade laboratórneho potvrdenia výskytu BT na území SR bude plán prieskumu nahradený programom eradikácie BT.

Plán prieskumu je uplatňovaný na celom území SR. Hlavným princípom plánu prieskumu je prevenciou a epidemiologickým a entomologickým monitoringom znížiť riziko infekcie BT na území SR, redukovať ekonomické straty spôsobené obmedzeniami pri presunoch zvierat a zamedziť ekonomickým stratám, ktoré by boli spôsobené ochorením BT.

12. Prílohy

Príloha č. 1 Tabuľka s chovmi zaradenými do sérologického monitoringu od 1.1.2015

Príloha č. 2 Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie katarálnej horúčky oviec

Príloha č. 3 Tabuľka s chovmi zvierat a počtami odobratých vzoriek zo sentinelových zvierat podľa regiónov a okresov od 1.4.2014 do 31.11.2014

Príloha č. 4 Graf znázorňuje populačnú dynamiku pakomárikov Culicoides na Slovensku, ktorá je sledovaná v rámci entomologického prieskumu BT založenom na „záchyte vektora“ od 1.1.2013 do 31.10.2013

Príloha č. 5 Tabuľka s vyhodnotením entomologického monitoringu na Slovensku od 1.1. 2013 do 31.10.2013 (údaje z 8 lapačov)

Príloha č. 1 Tabuľka s chovmi zaradenými do sérologického monitoringu od 1.1.2015

Názov farmy	CEHZ	Obec	Okres
Združenie stupavských vlastníkov pôdy a.s.. Stupava, farma Mást	100032	Stupava, m.č. Mást	Malacky
PD Podunajské Biskupice	200001	BA-P.Biskupice	Bratislava II
Poľnohospodárske družstvo Kúty	200260	Kúty	Senica
Poľnohospodárske družstvo Holice na Ostrove	100095	Holice	Dunajská Streda
PVOD Kočín stredisko Šterusy	300212	Šterusy	Piešťany
Agrostaar KB, spol., s.r.o., Farma Porboka	100178	Kráľov Brod	Galanta
Horná Súča	400908	Horná Súča	Trenčín
PD Poriadie farma Polianka	100534	Polianka	Myjava
Nitrianske Pravno	300758	Nitrianske Pravno	Prievidza
PD Mestečko, farma Dohňany	100815	Dohňany	Púchov
Dedina Mládeže	201013	Dedina Mládeže	Komárno
Agromarkt s.r.o Nýrovce	301103	Nýrovce	Levice
Farma RADAR Zbehy	301247	Zbehy	Nitra
Družstvo agropodnikateľov Mužla - družstvo	201334	Mužla	Nové Zámky
RD Šaľa – farma VKK	301347	Šaľa	Šaľa
Poľnohospodárske družstvo "Radošinka" farma Behynce	301407	Behynce	Topoľčany
Podkoreňová Farma	202106	Brezno	Brezno
PD Senohrad	302276	Senohrad	Krupina
PD-Žiar nad Hronom	102958	Žiar nad Hronom	Žiar nad Hronom
Agro Insemas, s.r.o., Rátka 44, 986 01, farma Veľká nad Ipľom	333 381	Veľká nad Ipľom	Lučenec
Klas s.r.o.	302819	Dolná Srehová	Veľký Krtíš
AGRO – TURIEC spol. s.r.o.	136919	Skerešovo	Rimavská Sobota
RD Terchová	301945	Terchová	Žilina
PD Skalité farma Čierne	301545	Čierne	Čadca
ORAVA PPD NIŽNÁ fa. dojníc 2	301903	Podbiel	Tvrdošín
Poľnohospodárske družstvo "SNP" Sklabiňa, farma Záborie	301745	Záborie	Martin
PD Liptovský Mikuláš	201638	Liptovský Mikuláš	Liptovský Mikuláš
PDP Kežmarok	303361	Kežmarok	Kežmarok
AGRO-LENT spol.s r.o. Malý Šariš	103566	Malý Šariš	Prešov
Agrodružstvo Bystré, farma Čierne n/T	204005	Čierne nad Topľou	Vranov nad Topľou
Poľnohospodárske výrobné - obchodné družstvo Údol	103841	Údol	Stará Ľubovňa
Vyšný Orlík	403972	Vyšný Orlík	Svidník
HD Snina, AGRIFOP a.s.	103781	Snina	Snina
Gabolto	103045	Gabolto	Bardejov
Agrodružstvo	304131	Jaklovce	Gelnica
PD Perín	104238	Perín	Košice - okolie
PD Klátov	204220	Klátov	Košice - okolie
DSP Silica	104519	Silica	Rožňava
RD Trhovište	404361	Trhovište	Michalovce
Farma Kysta	127305	Kysta	Trebišov

Príloha č. 2 Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie katarálnej horúčky oviec

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
Žiadanka na veterinárne laboratórne vyšetrenie katarálnej horúčky oviec

Číslo žiadanky: dátum odberu: hod. odberu: určené do :

RVPS: tel: fax: e-mail:

Odosielateľ vzorky: RVPS OUVL SVL iný: č.osvedčenia/preukazu:

Meno: tel: fax: e-mail:

Spôsob platby: RVPS ŠVPS odpočet majiteľ držiteľ iné:

Druh zvierat'a: Materiál / počet vzoriek: ☐ krv ☐ obsah lampy ☐ iné: označenie vzoriek: vzorku odobral: dátum umiestnenia lampy v objekte (od – do) ⁽¹⁾ : minimálna teplota ⁽¹⁾ : °C maximálna teplota ⁽¹⁾ : °C Anamnéza: ☒ bez klinických príznakov ☐ s klinickými príznakmi V prípade klinických príznakov: ☐ horúčka ☐ laminitída ☐ kachexia ☐ inapatencia ☐ zápal slizníc hlavy ☐ opuch a cyanóza jazyka ☐ aborty ☐ iné: Požadované vyšetrenie ☐ virologické - cielene na: ☐ serologické – cielene: ☐ entomologické vyšetrenie:	☒ Majiteľ ☒ Držiteľ: ☐ fyzická ☐ právnická osoba adresa: PSČ: okres: IČO: Farma: objekt: CEHZ: katastrálne územie: zemepisná šírka ⁽¹⁾ : zemepisná dĺžka ⁽¹⁾ : nadmorská výška ⁽¹⁾ : Výsledok zašlite: ☐ RVPS: ☐ KVL-VL ☐ ŠVPS SR ☐ majiteľ/držiteľ ☐ SVL ☐ iné:
Potvrdenie majiteľa: Súhlasím s rozsahom vyšetrenia a uhradím náklady: cena stanovená dohodou.	
účtujte: ☐ poštovou poukážkou ☐ faktúrou ☐ iné	
Vyplni laboratórne pracovisko: dátum prijatia: čas prijatia: stav zásielky : spôsob doručenia: ☐ zvoznou linkou ☐ poslom ☐ poštou ☐ iný	

Poznámka: Pre vyplnenie žiadanky pozrite pokyny na druhej strane žiadanky.

⁽¹⁾ vyplniť v prípade entomologického vyšetrenia

Pokyny na vyplňanie žiadanky:

- Pre každý chov (farmu) čitateľne vyplňte novú žiadanku.
- Vždy uveďte názov, adresu a kód farmy podľa CEHZ.
- Dôvod vyšetrenia: je potrebné vždy uviesť konkrétny dôvod v zmysle predlohy na žiadanke
- Vždy uveďte Identifikačné (ušné) číslo: u oviec a kôz podľa *Nariadenia Rady a EP č. 21/2004*
- Vždy uveďte **druh, plemeno, pohlavie a vek v mesiacoch.**
- zaškrtnúť vhodné vybrať iba jedno

Por. číslo	Identifikačné číslo zvierat'a (ušné číslo)	Druh	Pôvod farma/krajina	Poznámka

V dňa

podpis a pečiatka majiteľa

podpis a pečiatka odosielateľa

Príloha 3**Farmy HD zaradené do sérologického monitoringu ochorenia modrého jazyka v rámci Národného monitorovacieho programu ochorenia modrého jazyka na rok 2014 (apríl – november)**

Názov farmy	CEHZ	Obec	Okres	Počet vyš. vzoriek
Združenie stupavských vlastníkov pôdy a.s.. Stupava, farma Mást	100032	Stupava, m.č. Mást	Malacky	56
Poľnohospodárske družstvo Holice na Ostrove	100095	Holice	Dunajská Streda	74
Šterusy	300212	Šterusy	Piešťany	68
Horná Súča	400908	Horná Súča	Trenčín	72
Nitrianske Pravno	300758	Nitrianske Pravno	Prievidza	64
Dedina Mládeže	201013	Dedina Mládeže	Komárno	72
Nýrovce	301103	Nýrovce	Levice	64
Farma RADAR Zbehy	301247	Zbehy	Nitra	72
Podkoreňová Farma	202106	Brezno	Brezno	64
PD Senohrad	302276	Senohrad	Krupina	64
AGRO – TURIEC spol. s.r.o.	136919	Skerešovo	Rimavská Sobota	64
RD Terchová	301945	Terchová	Žilina	64
Čierne	238604	Čierne	Čadca	71
Kežmarok	303361	Kežmarok	Kežmarok	64
Tulčík	203616	Tulčík	Prešov	54
Vyšný Orlík	403972	Vyšný Orlík	Svidník	76
HD Snina, AGRIFOP a.s.	103781	Snina	Snina	73
Agrodružstvo	304131	Jaklovce	Gelnica	72
PD Perín	104238	Perín	Košice - okolie	72
Farma Kysta	127305	Kysta	Trebišov	72

Príloha 4

